

VALENTYNA SOBOL

SŁOWO WSTĘPNE

Artykuły naukowe w drugim tomie z serii *Studia polsko-ukraińskie* prezentują problematykę o charakterze literaturoznawczym, filozoficznym i historycznym. Wychodzi on w znamienym dla Ukrainy czasie, obchodzi uroczyste 400 rocznicy Akademii Kijowsko-Mohylańskiej. Zebrane tu materiały zostały zainspirowane udziałem naszych autorów w pracy Międzynarodowej Konferencji Naukowej, która odbywała się w dn. 12-15 października 2015 r. w Akademii Kijowsko-Mohylańskiej. W zaprezentowanych tu artykułach widoczna jest także ta problematyka, która była i będzie nadal omawiana na zebraniach Laboratorium.

Dewizą naszych zebrań, w których biorą udział literaturoznawcy i historycy reprezentujący różne pokolenia, było i pozostało: *Veritas filia temporis, non autoritatis*. Pierwszy rozdział zbioru *Studiów polsko-ukraińskich* poświęcony jest problematyce dawnej literatury i polsko-ukraińskim relacjom kulturalnym doby baroku. W studiach o charakterze historiozoficznym poruszono kwestie dotyczące chrześcijańskich korzeni literatury staroukraińskiej (artykuł Stefana Kozaka), filozoficznego dziedzictwa Skoworody (publikacja Iryny Bonadrewskiej). Analizowane są aktualne kwestie neolatynistyki (artykuły Wołodymyra Łytwynowa, Ludmyły Szewczenko-Sawczynskiej), twórczości wychowanków Akademii Kijowsko-Mohylańskiej Pyłypa Orłyka i Hryhorija Skoworody (artykuły

Iryny Bondarewskiej, Dawida Bzorka, Ołeksasndry Trofymuk i Myrosława Trofymuka). Nie mogą nie zainteresować czytelnika również historyczne badania na temat Rzeczypospolitej i jej stosunku do idei odtworzenia unii hadziackiej (artykuł Mariusza Drozdowskiego).

Następny rozdział naszego czasopisma prezentuje sylwetki, które – zgodnie ze słowami I. Kaczurowskiego – warto nazwać *promenyści*. Dyskurs chrześcijański szewczeniaki Jewhena Swertiuka analizuje Ludmyła Tarnaszynska. W 2015 roku minęła 120-rocznica urodzin wybitnego poety i pisarza Todosia Ośmaczki, któremu poświęcił swoją pracę Dmytro Drozdowski. Jewhenija Sochacka, znawczyni twórczości Iwana Ohijenki (Metropolity Ilariona) i laureatka nagrody im. Ohijenki, prezentuje go jako krytyka literackiego. W artykułach polskich i ukraińskich naukowców poprzez pryzmat literaturoznawczo-historyczny dokonano próby podkreślenia znaczenia działalności twórczej wybitnych artystów ukraińskich w rozwoju relacji międzykulturowych i nakreśleniu ich perspektyw w czasach posttotalitarnych.

Rubryka artykułów recenzyjnych i recenzji przedstawia tak istotne wydanie, jak współczesny przekład (ukraińskich uczonych Bogdany Krysy, Daryny Syrojid, Ttatiany Trofymenko) *Jewanheliji uczytelnoho* Kyryły Trankwiliona Stawroweckiego (artykuł Marii Kaszuby). Przedmiotem refleksji naukowych kilku nowych prac monograficznych ukraińskich i polskich naukowców są omówienia Stefana Kozaka, Teresy Chynczewskiej-Hennel, Włodzimierza Łytwynowa.

Ostatni rozdział poświęcony jest pamięci wybitnych naukowców, badaczy literatury, kultury i historii I Rzeczypospolitej, wspólnej historii ukraińskiej i polskiej, znanych w świecie naukowym; obecnie boleśnie odczuwamy brak tak wielkich autorytetów, jakimi byli niezapomniani Profesorowie Zbigniew Wójcik, Paulina Lewin i Jarosław Rozumny.